

Regionale Milieuteams ondersteunen politie

Tot medio 2004 stond de opsporing en afdoening van milieudelicten niet bepaald hoog op de agenda van de regiokorpsen. Capaciteitsproblemen en tekortschieten-de kennis en expertise waren hieraan debet.

In een lezing voor de recycling sector gaf inspecteur recherche Frank Merckx van het Regionaal Milieuteam (RMT) Brabant-Noord, onderdeel van de Divisie Centrale Recherche, aan hoe inmiddels hierin verandering is gekomen.

Meer blauw op straat is duidelijk ten koste gegaan van de researchcapaciteit. Ervaren rechercheurs gingen de straat op om, ondiplomatiek gezegd, parkeerbonnen uit te schrijven. Merckx: "In 2004 gaf politiek Den Haag een duidelijk signaal af dat het roer om moest. Op uitputtende wijze is vervolgens in een zogeheten Referentiekader aangegeven hoe milieuhandhaving en -delicten moeten worden aangepakt. Tegelijkertijd is de capaciteit uitgebreid met 250 man. Bewust is ervoor gekozen om die mensen niet in de regiokorpsen op te laten gaan, maar om specifieke Regionale Milieuteams (RMT) te vormen. Alle 25 politieregio's hebben sindsdien zo'n RMT en ook aan de KLPD is zo'n Milieuteam toegevoegd. Daarnaast zijn er nog zes bovenregionale milieuteams geformeerd, die zich met name richten op de bovenregionale ketengerelateerde milieucriminaliteit. Met deze constructie zijn twee vliegen in één klap geslagen: verankering van specifieke kennis en oplossing van het capaciteitsprobleem."

Informatie

In de praktijk blijken verschillende instanties betrokken te zijn bij milieuhandhaving, opsporen en afdoen van milieudelicten. Merckx: "In het veld komen we onder andere de Arbeidsinspectie (AI), VROM-inspectie, buitengewone opsporingsambtenaren van provincies, gemeenten en waterschappen tegen. Elke discipline kijkt naar bepaalde aspecten. Niemand heeft in feite een totaalbeeld. Dat gaat ten koste van de effectiviteit. Met een goede informatiehuishouding is dit manco te pareren. Vandaar dat met bestuurlijke handhavinginstanties en bijzondere opsporingsdiensten een overlegstructuur overeengekomen is om milieu-informatie uit te wisselen. Daarbij wordt onder andere op efficiënte wijze gebruik gemaakt van de regionale en nationale in-

formatieknooppunten bij de politie en de dienst Nationale Recherche Informatie te Zoetermeer."

Prioriteit

Verantwoordelijk voor het stellen van de juiste prioriteiten is het Functioneel Parket. Die vormt aan de hand van proces verbalen, rapportages of andere informatie, zich een beeld van de situatie. Vervolgens wordt, in samenspraak met het Openbaar Ministerie (OM), ook al een voorschotje genomen op een mogelijke vervolging. Zijn daar reële mogelijkheden voor? Want hoe zinvol is het veel tijd te investeren in zaken waarvan je op voorhand al weet dat de daders niet te achterhalen zijn? "De hoeveelheid werk die op ons afkomt, is namelijk altijd groter dan je aan kan. Onderken dus tijdig dat je opsporingscapaciteit beperkt is. Zuinig, maar wel effectief omspringen met je mogelijkheden is dus het parool," aldus Merckx.

In de praktijk kan het voorkomen dat het OM de aangebrachte feiten geen zaak waardig vindt. "In zo'n situatie kan er sprake zijn van botsende belangen. Berusting hoeft echter nog niet aan de orde te zijn. De mogelijkheid om de procureur generaal van het Gerechtshof om een 'second opinion' te vragen, staat immers altijd nog open," geeft Merckx als tip mee. Hij wijst daarbij ook nog eens op het belang van het voorhanden hebben van concreet bewijs. Merckx: "Afgaan op emotie of gevoelens zal nooit een basis voor rechtsvervolging kunnen zijn."

Specifieke deskundigheid

Milieucriminaliteit is geen 'brenghwerk', maar 'haalwerk'. De opsporingsambtenaren zullen zelf actief de opsporing ter hand moeten nemen. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Wat strafbare gedragingen zijn, mag bekend worden verondersteld. Maar hoe zit het met specifieke deskundigheid? Is een op-

Frank Merckx

sporingsambtenaar bijvoorbeeld in staat asbest te herkennen, weet hij wat een mobiele breker is, kan hij bijvoorbeeld een inschatting maken hoeveel sloopafval een werk oplevert? Maar ook kennis en inzicht in gezagsgebondenheid spelen een rol. Hoe meer vertrouwen in het gezag, des te groter de kans dat regels worden nageleefd. "Juist dit soort vragen, door ons kansfactoren genoemd, onderstrepen nog eens het belang van samenwerking met een branchevereniging. De informatie en voorlichting die zij hun leden geven, kan immers ook voor ons waardevol zijn," vindt Merckx. Een kansfactor noemt Merckx eveneens het monetaire systeem. "Aanbestedingen zijn, met name bij een neergaande conjunctuur, vaak zo scherp dat je je moet afvragen of het werk nog wel voor dat geld is te doen. Er kunnen dan geleghedenstructuren voor milieu-criminaliteit achter schuil gaan. Opdrachtgevers, waaronder de overheid, kunnen partijen in verleiding brengen."

Producten

Milieu-criminaliteit bevindt zich dikwijls op het snijvlak van het strafrecht en het bestuursrecht. Brengt het RMT een zaak tot een goed einde dan kan dat resulteren in een proces-verbaal dat aan het OM wordt voorgelegd. Daarmee volgt zij de strafrechtelijke lijn. Daarnaast herbergt het bestuursrecht tal van strafbare gedragingen. Soms worden die afgedaan middels een proces-verbaal en een andere keer met een bestuurlijke rapportage aan het bevoegd gezag. De ernst van de geconstateerde feiten is hierin dikwijls leading.